

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Vyletové a soudkyň JUDr. Zuzany Krejsové a JUDr. Anny Grimmové

žalobkyně: **CONFINA, spol. s r. o.**, IČO 49681443
sídlem Přímětická 1185/8, 140 00 Praha 4
zastoupená advokátem JUDr. Ladislavem Salvetem
sídlem Přímětická 1185/8, 140 00 Praha 4

proti
žalované: **Broker Consulting, a. s.**, IČO 25221736
sídlem Jiráskovo náměstí 2684/2, 326 00 Plzeň
zastoupená advokátem JUDr. Jaroslavem Tomáškem
sídlem Kyjevská 1228/77, 326 00 Plzeň

o 89 546,50 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobkyně proti usnesení Okresního soudu Plzeň-město, č. j. 17 C 98/2020-90, ze dne 10. 12. 2020

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se v napadené části, tj. ve výroku II., mění tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně řízení zastavil (výrok I.), uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované náklady řízení ve výši 17 424 Kč (výrok II.) a vrátil žalobkyni poměrnou část soudního poplatku (výrok III.). V odůvodnění usnesení bylo uvedeno, že žalobkyně se v řízení domáhala zaplacení žalované částky s odůvodněním, že v prostorech, které má v nájmu, zůstal po předchozím nájemci bankomat a tím jí bylo bráněno v užívání celých prostor, za který řádně platila nájem. Žalobkyně v průběhu řízení sdělila soudu, že zjistila, že žalovaná není vlastníkem bankomatu a žalobu vzala zpět. Soud postupoval podle ust. § 96 odst. 1 a 2 o. s. ř. a řízení zastavil. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle ust. § 146 odst. 2 o. s. ř., neboť z procesního hlediska to byla žalobkyně, kdo zavinil zastavení řízení. Je na zhodnocení každého účastníka, zda informace, kterými disponuje před podáním žaloby, jsou dostačující k zahájení a úspěšnému dokončení sporu. Není povinností žalovaného upozorňovat žalobce na skutečnost, že nárok, který byl vůči němu uplatněn, není dán. Je to naopak riziko žalobce, zda dokáže před podáním žaloby nashromáždit veškeré informace a důkazy, aby mohl být v následném sporu úspěšný. Jak je zřejmé z fotografie bankomatu předložené žalovanou, vlastnictví bankomatu je zjevné a to, že žalobkyně si obstarala čestné prohlášení o vlastnictví bankomatu společností Euronet Services, spol. s r. o., až po podání žaloby, nemůže jít k tíži žalované. Protože bylo řízení zastaveno před prvním jednáním, byla vrácena část soudního poplatku v souladu s ust. § 10 odst. 4 zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích.
2. Proti usnesení se žalobkyně odvolala. Odvolání směřuje proti výroku o náhradě nákladů řízení.

Namítá, že žalobkyně si čestné prohlášení obchodní korporace Euronet Services, spol. s r. o., neobstarala, ale bylo jí doručeno až při dohadech o demontáži bankomatu, a to navíc až na druhý pokus, když při tom prvním pochybil údajný vlastník tohoto bankomatu, tedy sama obchodní korporace Euronet Services, spol. s r. o. Pokud jde o předloženou fotografii, pak z ní není patrné, kde je tento bankomat umístěn, kdy byla pořízena a obecně vznáší žalobkyně námitku neautentičnosti této fotografie. Nelze rovněž přehlédnout, že žalovaná se žalobcem vůbec nekomunikovala a tuto fotografii mu nikdy nezaslala. Žalobkyně připomíná, že důvodně vycházela z toho, že žalovaná je vlastníkem bankomatu, žalobkyně přebírala nájem po žalované společnosti, která jej ukončila dne 31. 5. 2019, bankomat tam byl umístěn za dobu jejího fungování. Žalobkyně doručovala žalované faktury, na které žalovaná vůbec nereagovala, ačkoli jí byly řádně doručeny. Nereagovala ani na předžalobní výzvu ze dne 24. 1. 2020. Reagovala až na doručený elektronický platební rozkaz, kdy však také neuvedla, že není vlastníkem bankomatu. Žalované byly doručeny ještě před podáním žaloby dvě výzvy k odstranění bankomatu ze dne 29. 7. 2019 a 19. 8. 2019, avšak ani zde žalovaná nereagovala. Odkazuje dále na e-mailovou komunikaci, z níž nevyplyvá skutečnost, že žalovaná není vlastníkem bankomatu. Tohoto vlastníka zjistila žalobkyně až z čestného prohlášení, jež jí bylo doručeno 20. 11. 2020 od obchodní korporace Euronet Services, spol. s r. o., ačkoliv do té doby učinila řadu kroků k tomuto zjištění a musela být tak v dobré víře, že bankomat je ve vlastnictví žalované. Žalobkyně nesprávné právní posouzení soudu spatřuje v nesprávné aplikaci ust. § 146 odst. 2 o. s. ř., neboť to byla žalovaná, která zavinila jak podání žaloby, tak rovněž její zpětvzetí. Poukazuje na rozhodnutí NS ČR 29 Cdo 170/2015 a 29 Cdo 1110/2016 a 28 Cdo 2740/2014. Má za to, že namísto je aplikace ust. § 150 o. s. ř., a navrhuje, aby bylo napadené usnesení změněno tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení včetně odvolacího řízení, popřípadě že žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení se nepřiznává.

3. Žalovaná se k odvolání vyjádřila podáním ze dne 8. 2. 2021. Uvádí, že pokud se žalobkyně v řízení domáhala zaplacení částky necelých 90 000 Kč, důvod tohoto nároku v žalobě neuvedla jasně. Daňové doklady uváděné žalobkyní žalovaná nezahrnula do svých kontrolních hlášení. Konstatuje, že žalobkyně se nijak nevyrovnává se skutečností, že předmětné prostory s předmětným bankomatem převzala do užívání, aniž předtím se žalovanou nebo jinou osobou o bankomatu jednala. Poukazuje, že žalobkyně bez pochyb vzala žalobu zpět, aniž by prokázala důvod žalobou uplatněného nároku, a aniž by žalovanou částku žalovaná nebo někdo jiný zaplatil. Navrhuje potvrzení napadené usnesení a přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení.
4. Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo dle ust. § 212 a 212a o. s. ř. a o odvolání rozhodl za použití § 214 odst. 2 o. s. ř., aniž by nařizoval jednání.
5. Z obsahu spisu zjistil odvolací soud, že žalobkyně se v řízení domáhala zaplacení částky 89 546,50 Kč, skutkově uváděje, že od 1. 7. 2019 začala užívat prostory sloužící k podnikání v objektu na adrese [REDAKCE], kde po předchozím smluvním vztahu zůstal bankomat, který byl provozován žalovanou. Žalobkyně zaslala žalované dvě výzvy k odstranění tohoto bankomatu 29. 7. a 19. 8. 2019, avšak bez reakce. V souvislosti s umístěním automatu byla žalobkyně poškozena, neboť nemohla pronajaté prostory využívat v celém rozsahu a nemohla bankomat ani odstranit, poněvadž by se mohla dopustit i trestné činu. Vznikly jí dále náklady s energetickou náročností, jelikož bankomat byl napojen na elektřinu. Požádala o odborné posouzení soudního znalce Ing. [REDAKCE] k energetické náročnosti tohoto bankomatu. Za konzultační sdělení bylo účtováno 9 750 Kč. Fakturovala proto částky za každý měsíc omezení ve svém užívání pronajatých prostor, za které platila pronajímateli plný nájem, avšak prostory bez svého zavinění nemohla plně využívat. Jednotlivé částky činily 13 129 Kč za měsíce červenec 2019 až prosinec 2019 a dále odměna znalci částku ve výši 11 797,50 Kč, vše s DPH. Uplatněný nárok proto činí 89 546,50 Kč, kdy žalobkyně stanovila žalované přiměřenou lhůtu k plnění do 5. 2. 2020, avšak žalovaná nereagovala. Soud ve věci vydal platební rozkaz, proti kterému podala žalovaná odpor, který nikterak neodůvodnila. Následně ve vyjádření k žalobě

avedla žalovaná, že má a v době, které se žalovaný nárok týká, také měla předmětné prostory v nájmu, odkazuje na příloženou nájemní smlouvu ze dne 10. 7. 2019 s tím, že nedošlo k žádnému právnímu jednání, v jehož důsledku by tento nájem byl ukončen. Bankomat má tedy v předmětných prostorách umístěný oprávněně. Pokud jde o další žalobní tvrzení, pak má tvrzení žalované za nejasná a nedostatečně určitá, kdy na jedné straně je vyjádřeno, že se jedná o částku za omezení v užívání, avšak následně je uváděno více odlišných důvodů, např. nájem podílu na energiích, úklidu a snad i jakýsi ušlý zisk. Namítá i proti částce za konzultace se znalcem Ing. [REDAKCE]. V reakci na toto vyjádření žalované předložila žalobkyně soudu dohodu o ukončení nájemní smlouvy uzavřené mezi Broker Consulting, a.s., a [REDAKCE] s.r.o. s tím, že ohledně nájemní smlouvy uzavřené dne 10. 7. 2017, na základě které byly pronajaty nebytové prostory v budově č. p. [REDAKCE] v obci [REDAKCE] se strany dohodly na ukončení této nájemní smlouvy ke dni 31. 5. 2019. Žalobkyně k vyjádření žalované doplnila, že tedy není pravda, že by žalovaná byla i nadále nájemcem předmětných prostor, a pokud jde o další argumentaci, pak poukazuje, že se na žalovanou obracela již několikrát před zahájením řízení, každý měsíc posílala daňové doklady, avšak žalovaná nepovažovala za vhodné ani jednou žalobkyni odpovědět, a to ani právnímu zástupci po doručení předžalobní výzvy. Zdůrazňuje, že v minulosti byla žalovaná dvakrát vyzývána k odstranění předmětného bankomatu a ani jednou nepovažovala za vhodné či slušné na tuto výzvu odpovědět a zcela tak prosby žalobkyně ignorovala. Žalovaná následně sdělila podáním z 19. 10. 2020, že předmětný bankomat nebyl nikdy předmětem vlastnictví žalované, nebyla ani jeho nájemcem, tento bankomat do předmětných prostor umístila obchodní společnost Euronet Services, spol. s r. o. Podáním ze dne 30. 11. 2020 pak žalobkyně bere podanou žalobu zpět. Uvádí, že jí dne 20. 11. 2020 bylo doručeno čestné prohlášení obchodní korporace Euronet Services, spol. s r. o., z něhož lze zjistit, že žalovaná není skutečným vlastníkem bankomatu. Tuto skutečnost žalovaná nesdělila ani při četné komunikaci, kterou mezi sebou vedly, stejně tak nereagovala ani na daňové doklady, které jí byly zasílány. Teprve 20. 11. 2020 tak bylo postaveno najisto, že žalovaná není vlastníkem bankomatu. Žádá úhradu nákladů řízení, poukazuje na ust. § 146 odst. 2 o. s. ř., neboť to byla žalovaná, kdo zavinil příčinu k řízení. Žalovaná nereagovala ani na zaslané daňové doklady, ani na předžalobní výzvu. Skutečného vlastníka žalobkyně zjistila až z čestného prohlášení, jež bylo doručeno obchodní společností Euronet Services, spol. s r. o., dne 20. 11. 2020. Soud prvního stupně následně rozhodl, jak shora uvedeno.

6. Podle ust. § 150 o. s. ř., jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.
7. Soud prvního stupně uložil žalobkyni povinnost nahradit žalované náklady řízení za právní zastoupení poukazem na ust. § 146 odst. 2 věta první o. s. ř. s tím, že cit: „není povinností žalovaného upozorňovat žalobce na skutečnost, že nárok, který byl vůči němu uplatněn, není dán. Je to naopak riziko žalobce, zda dokáže před podáním žaloby nashromáždit veškeré informace a důkazy, aby mohl být v následném sporu úspěšný.“.
8. Lze konstatovat, že vzato přísně formálně podmínky aplikace cit. ust. dány byly, resp. nebyly dány předpoklady pro aplikaci ust. § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř. Odvolací soud však po posouzení všech okolností projednávané věci dospěl k závěru, že rozhodnutí soudu prvního stupně týkající se náhrady nákladů řízení, je přespříliš formalistické a odůvodnění nepřiléhavé.
9. Odvolací soud odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu, např. ve věcech II. ÚS 563/01, IV. ÚS 3375/17, II. ÚS 3015/09 a Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 4275/2013. Z uvedených rozhodnutí je možno dovodit, že při nalézání práva nelze postupovat ryze formalistickým způsobem, ale je nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, kdy výsledkem aplikace zákona nemůže být zjevná extrémní nespravedlnost, která znamená vždy porušení základního práva na spravedlivý proces.
10. Odvolací soud má za to, že v daném případě jsou dány okolnosti, které je možné hodnotit jako důvody hodné zvláštního zřetele, pro které soud nemusí náhradu nákladů řízení přiznat. Těmito

důvody je především postoj žalované jak v období před zahájením řízení, tak i po jeho zahájení. Nutno zdůraznit, že žalovaná, byť uplatnila v řízení různé námitky, nikdy se věcně nevyjádřila k tomu, proč nereagovala na výzvy učiněné žalobkyní v předprocesním stádiu sporu. Takové jednání se jeví jako přinejmenším nepoctivé. Odvolací soud se také neztotožňuje s tím, co soud prvního stupně uvedl, že není povinností žalovaného upozorňovat žalobce, že nárok není dán. Byť takovou povinnost zákon skutečně výslovně neukládá, ze smyslu některých dalších ustanovení nutno dovodit, že jako žádoucí se jeví předcházení sporům. Zde soud poukazuje i na institut upravený v ust. § 142a, které upravuje právo na náhradu nákladů řízení za podmínky, že žalobce před zahájením řízení řádně vyrozumí žalovanou stranu o svých požadavcích a vyzve ji k jejich splnění (výzva k plnění). Uvedené má vést k tomu, aby nebyly zbytečně podávány žaloby a umožněno druhé straně ještě před podáním žaloby požadavek žalobkyně příp. uspokojit anebo jinak vysvětlit svůj názor na vznesený nárok. Odvolací soud má za to, že smyslem povinnosti žalobce k zaslání tzv. předžalobní výzvy je nejen zachování práva na náhradu nákladů řízení ale především to, že výzvou lze mnohým sporům zabránit. Strany by se tedy měly chovat tak, aby se především sporům předcházelo a soudy zbytečně nebyly zatěžovány. Žalovaná však prokazatelně nevyvinula ani minimální úsilí k tomu, aby se pokusila sporu zabránit. Je zřetelné, že nejenže nereagovala na výzvy k odstranění sporného bankomatu, ale nikdy (alespoň to v řízení ani netvrdila) nevyrozuměla žalobkyni o tom, že není vlastníkem předmětného bankomatu, popřípadě že je vlastníkem osoba třetí, nevrátila zaslané faktury s odpovídajícím vysvětlením a nereagovala na tzv. předžalobní výzvu zasílanou v souladu s ust. § 142a o. s. ř.

11. Ani po zahájení řízení žalovaná nereagovala patřičně. Nejprve podala pouze neodůvodněný odpor a následně ve vyjádření k žalobě rovněž neuvedla věcně prostou skutečnost o tom, že není vlastníkem bankomatu, naopak tvrdila (nepravdivě), že je nadále nájemcem uvedených nebytových prostor. V souhrnu tedy nutno hodnotit počínání žalobkyně jako nepoctivé, kdy žalovaná nečinila ničeho k tomu, aby sporu předešla.
12. Pokud je žalovanou a následně i soudem prvního stupně odkazováno na to, že z fotografie bankomatu má být zřejmý její vlastník, pak tento názor odvolací soud nesdílí. Bez dalšího dovodit vlastnictví bankomatu jen z označení logem na obrazovce bankomatu lze jen stěží.
13. Uvedené skutečnosti, zejména naprostou absenci věcné komunikace ze strany žalované před zahájením řízení, a i po jejím zahájení, proto soud hodnotí jako důvod hodný zvláštní zřetele, pro který nelze žalované náhradu nákladů řízení přiznat. Zde výslovně odkazuje odvolací soud na nález Ústavního soudu II. ÚS 3015/09, z něhož vyplývá, že při rozhodování o náhradě nákladů řízení je namístě hodnotit i chování účastníka v předprocesním stádiu sporu.
14. Za použití ust. § 220 o. s. ř. proto odvolací soud změnil napadený výrok II. usnesení soudu prvního stupně tak, že žádné z účastnic náhrada nákladů řízení nepřisluší.
15. Pokud je o náhradu nákladů odvolacího řízení, bylo rozhodováno dle ust. § 224 odst. 1 a 150 o. s. ř. V odvolacím řízení sice byla úspěšnější žalobkyně, nicméně výrok, jímž byl měněn výrok soudu prvního stupně odvoláním napadený, závisel na úvaze soudu. Soud také vzal v úvahu, že jedná již jen o rozhodování, nikoli ve věci samé. Proto náhrada nákladů odvolacího řízení nebyla žádné z účastnic přiznána.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Plzeň 22. února 2021

JUDr. Jana Vyletová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Mojžíšová.